

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی اردبیل
دانشکده پرستاری مامایی

پایان نامه
دوره کارشناسی ارشد در رشته پرستاری
گرایش مراقبتهای ویژه

عنوان:

بررسی سطح مراقبت فرهنگی پرستاران شاغل در بیمارستان های آموزشی
شهر اردبیل در سال ۱۳۹۷

استاد راهنما
دکتر محمود شمشیری

استاد مشاور
دکتر ناصر مظفری
استاد مشاور آمار
آقای سهراب ایرانپور

نگارنده
فاطمه فیروزی

بهار ۱۳۹۸
کد پایان نامه: ۳۰

تقدیم به :

پدر و مادر عزیزتر از جانم. ماحصل آموخته‌هایم را تقدیم می‌کنم به والدینی که بودنشان تاج

افتخاری است بر سرم. آنان که از نگاهشان صلابت، از رفتارشان محبت و از صبرشان ایستادگی را

آموختم و هر چه بکوشم قطره‌ای از دریای بی‌کران مهربانیشان را نمی‌توانم سپاس‌گذار باشم.

به پاس عاطفه سرشار و گرمای امید بخش وجودشان

به پاس قلبهای بزرگشان که فریادرس است

و به پاس محبت‌های بی‌دریغشان که هرگز فروکش نمی‌کند

حال این برگ سبزی است تحفه درویش تقدیم به آنان . . .

تشکر و قدردانی

سپاس و شکر خدا را که بزرگترین امید و یاور در لحظه لحظه زندگیست. پروردگار یکتایی که هستی‌مان بخشید، به طریق علم و دانش رهنمونمان شد، به همنشینی رهروان علم و دانش مفتخرمان نمود و خوشه‌چینی از علم و معرفت را روزیمان ساخت. او که این توفیق را رفیق راهم ساخت تا این پایان‌نامه را به پایان برسانم.

به مصداق "من لم یشکر المخوق لم یشکر الخالق" بسی شایسته است از استادان فرزانه و فرهیخته‌ای که در راه کسب علم و معرفت مرا یاری نمودند، استاد راهنمایم جناب آقای دکتر محمود شمشیری و اساتید مشاورم جناب آقای دکتر ناصر مظفری و جناب آقای سهراب ایرانپور که با کرامتی چون خورشید، سرزمین دل را روشنی بخشیدند و گلشن سرای علم و دانش را با راهنمایی‌های کارساز و سازنده بارور ساختند، تقدیر و تشکر نمایم.

سپاسگزارم از اساتیدی که عهده‌دار داوری این پایان‌نامه بودند جناب آقای دکتر بهروز دادخواه، جناب آقای دکتر قاسم ابوطالبی و سرکار خانم دکتر معصومه آقامحمدی. نمی‌توانم معنایی بالاتر از تقدیر و تشکر بر زبانم جاری سازم و سپاس خود را در وصف اساتید محترم بجای آورم که هر چه بگویم کم گفته‌ام، پروردگارا حسن عاقبت، سلامت و سعادت را برای آنان مقدر فرما.

با سپاس بی‌دریغ خدمت دوستان گرانمایه‌ام و با تشکر خالصانه خدمت همه کسانی که به نوعی مرا در انجام رساندن این پایان‌نامه یاری نمودند.

چکیده

مقدمه: براساس رویکرد کل نگر پرستاری، بایستی مراقبتهای پرستاری با فرهنگ مددجویان مناسبت داشته باشد. هدف از این مطالعه تعیین سطح مراقبت فرهنگی پرستاران شاغل در بیمارستانهای آموزشی درمانی شهر اردبیل بود.

روش: پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی - مقطعی بود که روی پرستاران شاغل در مراکز آموزشی - درمانی شهر اردبیل انجام شد. روش نمونه گیری مطالعه تصادفی طبقه ای بود که از طریق آن ۳۵۰ پرستار در مطالعه شرکت کردند. ابزار مطالعه شامل دو بخش فرم مشخصات دموگرافیک و پرسشنامه مراقبت فرهنگی مولدر بود. جهت تجزیه و تحلیل داده ها از SPSS نسخه ۲۲ استفاده شد. برای توصیف مشخصات دموگرافیک و متغیرها از آمار توصیفی استفاده شد. جهت تعیین همبستگی بین متغیرها از آزمون های کای اسکوئر و همبستگی اسپیرمن استفاده شد. در نهایت جهت پیش بینی مراقبت فرهنگی و ابعاد آن با حضور متغیرهای دموگرافیک از آزمون رگرسیون لجستیک استفاده شد. آزمون های آماری در سطح $p\text{-value}$ کمتر از ۰/۰۵ معنی دار تلقی شدند.

یافته ها: میانگین نمره گرند مراقبت فرهنگی $0/621 \pm 2/60$ بدست آمد که وضعیتی نامطلوب محسوب می شود. به جز زیرمقیاس نگرش فرهنگی ($0/559 \pm 3/45$) که در وضعیت مطلوبی بود در سایر زیرمقیاس ها یعنی آمادگی فرهنگی ($0/78 \pm 2/64$)، آگاهی فرهنگی ($0/736 \pm 2/81$) و شایستگی فرهنگی ($0/834 \pm 2/58$) پرستاران در وضعیت نامطلوبی قرار داشتند. ضریب همبستگی اسپیرمن نشان داد که شایستگی فرهنگی با آمادگی فرهنگی ($r=0/80$)، نگرش فرهنگی ($r=0/62$) و آگاهی فرهنگی ($r=0/87$) ارتباط معنی داری داشت. تحلیل رگرسیون لجستیک نشان داد که افزایش آمادگی فرهنگی و آگاهی فرهنگی شانس پرستاران در ملحق شدن به افراد دارای شایستگی فرهنگی مطلوب را افزایش می دهد.

بحث: این مطالعه نشان داد که وضعیت مراقبت فرهنگی نامطلوب می باشد. بنابراین، لازم است مدیران پرستاری، سیاستگذاران، تصمیم گیران پرستاری مراکز آموزشی درمانی در مورد مراقبت فرهنگی، پرستاران خود را توانمند سازند از جمله می توان به استفاده از استراتژی های آموزشی در برنامه های درسی و استفاده از افراد مجرب برای رسیدن به مهارت و شایستگی در زمینه مراقبت فرهنگی دست یافت.

واژه های کلیدی: فرهنگ، پرستار، مراقبت فرهنگی

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول: مقدمه و بیان مسئله.....	Error! Bookmark not defined.
۱-۱. مقدمه.....	Error! Bookmark not defined.
۲-۱. بیان مسئله و ضرورت اجرای طرح.....	Error! Bookmark not defined.
۳-۱. تعریف واژه ها.....	Error! Bookmark not defined.
فرهنگ.....	Error! Bookmark not defined.
مراقبت فرهنگی.....	Error! Bookmark not defined.
پرستار.....	Error! Bookmark not defined.
۴-۱. اهداف.....	Error! Bookmark not defined.
۱-۴-۱. هدف کلی.....	Error! Bookmark not defined.
۲-۴-۱. اهداف اختصاصی.....	Error! Bookmark not defined.
۳-۴-۱. اهداف کاربردی.....	Error! Bookmark not defined.
۵-۱. سؤالات پژوهش.....	Error! Bookmark not defined.
فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه تحقیق.....	Error! Bookmark not defined.
۱-۲. مقدمه.....	Error! Bookmark not defined.
۲-۲. مبانی نظری.....	Error! Bookmark not defined.
۱-۲-۲. فرهنگ.....	Error! Bookmark not defined.
۲-۲-۲. نظریه مراقبت فرهنگی لینگر.....	Error! Bookmark not defined.
آمادگی فرهنگی.....	Error! Bookmark not defined.
نگرش فرهنگی.....	Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.....	آگاهی فرهنگی
Error! Bookmark not defined.....	شایستگی فرهنگی
Error! Bookmark not defined.....	۳-۲. پیشینه پژوهش
Error! Bookmark not defined.....	۱-۳-۲. پیشینه داخلی
Error! Bookmark not defined.....	۲-۳-۲. پیشینه خارجی
Error! Bookmark not defined.....	فصل سوم: مواد و روش تحقیق
Error! Bookmark not defined.....	۱-۳. مقدمه
Error! Bookmark not defined.....	۲-۳. روش پژوهش
Error! Bookmark not defined.....	۱-۲-۳. نوع پژوهش
Error! Bookmark not defined.....	۲-۲-۳. جامعه مورد پژوهش
Error! Bookmark not defined.....	۱-۲-۲-۳. معیارهای ورود به مطالعه
Error! Bookmark not defined.....	۲-۲-۲-۳. معیارهای خروج از مطالعه
Error! Bookmark not defined.....	۳-۳. نمونه ها و روش نمونه گیری
Error! Bookmark not defined.....	۴-۳. ابزار گردآوری اطلاعات
Error! Bookmark not defined.....	۵-۳. تحلیل روایی و پایایی پرسشنامه
Error! Bookmark not defined.....	۱-۵-۳. تعیین روایی پرسشنامه مراقبت فرهنگی
Error! Bookmark not defined.....	۲-۵-۳. تعیین پایایی پرسشنامه مراقبت فرهنگی
Error! Bookmark not defined.....	۶-۳. روش گردآوری اطلاعات
Error! Bookmark not defined.....	۷-۳. روش تجزیه و تحلیل داده ها
Error! Bookmark not defined.....	۸-۳. ملاحظات اخلاقی
Error! Bookmark not defined.....	فصل چهارم: یافته‌های پژوهش
Error! Bookmark not defined.....	۱-۴. مقدمه
Error! Bookmark not defined.....	۲-۴. تحلیل اهداف پژوهش

یافته های مربوط به توصیف نمونه Error! Bookmark not defined.

یافته های مربوط به اهداف اختصاصی اول تا چهارم Error! Bookmark not defined.

یافته های مربوط به هدف اختصاصی پنجم Error! Bookmark not defined.

یافته های مربوط به هدف اختصاصی ششم Error! Bookmark not defined.

یافته های مربوط به هدف اختصاصی هفتم Error! Bookmark not defined.

یافته های مربوط به هدف اختصاصی هشتم Error! Bookmark not defined.

فصل پنجم: بحث، نتیجه گیری و پیشنهادات پژوهش Error! Bookmark not defined.

۱-۵. مقدمه Error! Bookmark not defined.

۲-۵. بحث و بررسی یافته ها Error! Bookmark not defined.

۳-۵. نتیجه گیری Error! Bookmark not defined.

۴-۵. محدودیت های مطالعه Error! Bookmark not defined.

۵-۵. پیشنهادات برای کاربرد یافته ها Error! Bookmark not defined.

۱-۵-۵. پیشنهادات برای مطالعات بعدی Error! Bookmark not defined.

منابع و ماخذ ۱۰۱

ضمائم ۱۱۰

فهرست جداول

عنوان

صفحه

جدول ۴-۱. توزیع فراوانی شرکت کنندگان برحسب مشخصات دموگرافیک **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۲. توزیع میانگین سن شرکت کنندگان برحسب جنسیت.. **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۳. تعیین سطح مراقبت فرهنگی و ابعاد مراقبت فرهنگی (آمادگی فرهنگی، نگرش فرهنگی،

آگاهی فرهنگی و شایستگی فرهنگی) شرکت کنندگان **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۴. توزیع فراوانی مراقبت فرهنگی و ابعاد آن در شرکت کنندگان برحسب میانگین گرند

..... **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۵. توزیع فراوانی سطح مراقبت فرهنگی شرکت کنندگان برحسب متغیرهای دموگرافیک

..... **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۶. ارتباط مراقبت فرهنگی با متغیرهای سن و سابقه پرستاران مورد مطالعه **Error!**

Bookmark not defined.

جدول ۴-۷. توزیع فراوانی سطح آمادگی فرهنگی شرکت کنندگان برحسب متغیرهای دموگرافیک

..... **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۸. ارتباط آمادگی فرهنگی با متغیرهای سن و سابقه پرستاران مورد مطالعه **Error!**

Bookmark not defined.

جدول ۴-۹. توزیع فراوانی سطح نگرش فرهنگی شرکت کنندگان برحسب متغیرهای دموگرافیک

..... **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۱۰. ارتباط سطح نگرش فرهنگی با متغیرهای سن و سابقه پرستاران مورد مطالعه **Error!**

Bookmark not defined.

جدول ۴-۱۱. توزیع فراوانی سطح آگاهی فرهنگی شرکت کنندگان برحسب متغیرهای دموگرافیک

..... **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۱۲. ارتباط سطح آگاهی فرهنگی با متغیرهای سن و سابقه پرستاران مورد مطالعه **Error!**

Bookmark not defined.

جدول ۴-۱۳. توزیع فراوانی سطح شایستگی فرهنگی شرکت کنندگان برحسب متغیرهای دموگرافیک

..... **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۱۴. ارتباط سطح شایستگی فرهنگی با متغیرهای سن و سابقه پرستاران مورد مطالعه

..... **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴-۱۵. همبستگی آمادگی، نگرش، آگاهی و شایستگی فرهنگی شرکت کنندگان **Error!**

Bookmark not defined.

جدول ۴ - ۱۶. ارتباط بین سطح آمادگی فرهنگی و سطح نگرش فرهنگی شرکت‌کنندگان **Error!**

Bookmark not defined.

جدول ۴ - ۱۷. ارتباط بین سطح آمادگی فرهنگی و سطح آگاهی فرهنگی شرکت‌کنندگان **Error!**

Bookmark not defined.

جدول ۴ - ۱۸. ارتباط بین سطح آمادگی فرهنگی و سطح شایستگی فرهنگی شرکت‌کنندگان **Error!**

Bookmark not defined.

جدول ۴ - ۱۹. ارتباط بین سطح نگرش فرهنگی و سطح آگاهی فرهنگی شرکت‌کنندگان **Error!**

Bookmark not defined.

جدول ۴ - ۲۰. ارتباط بین سطح نگرش فرهنگی و سطح شایستگی فرهنگی شرکت‌کنندگان **Error!**

Bookmark not defined.

جدول ۴ - ۲۱. ارتباط بین آگاهی فرهنگی و شایستگی فرهنگی شرکت‌کنندگان **Error! Bookmark**

not defined.

جدول ۴ - ۲۲. پیش‌بینی سطح مراقبت فرهنگی در حضور متغیرهای دموگرافیک (بیمارستان، مدرک تحصیلی، دوره آموزشی و آشنایی با مذاهب) **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴ - ۲۳. پیش‌بینی سطح آمادگی فرهنگی برحسب بیمارستان، دوره آموزشی و آشنایی با مذاهب **Error! Bookmark not defined.**

جدول ۴ - ۲۴. پیش‌بینی سطح نگرش فرهنگی برحسب جنسیت، قومیت و سمت **Error!**

Bookmark not defined.

جدول ۴ - ۲۵. پیش‌بینی سطح آگاهی فرهنگی برحسب مدرک و آشنایی با مذاهب **Error!**

Bookmark not defined.

جدول ۴ - ۲۶. پیش‌بینی سطح شایستگی فرهنگی برحسب بیمارستان و آشنایی با مذاهب **Error!**

Bookmark not defined.

جدول ۴ - ۲۷. پیش‌بینی شایستگی فرهنگی در حضور آمادگی، نگرش، آگاهی و متغیرهای دموگرافیک **Error! Bookmark not defined.**

